

KAZIMIERZ STOPA

ur. 1923; Rozięcín

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	projekt Archiwum Historii Mówionej - opracowanie i udostępnienie online najcenniejszych zasobów, marzec 1968, Żydzi, UB

21. Nie mogę wiele powiedzieć o marcowych ekscesach w 1968 roku

Jak już powiedziałem, znałem dwóch Żydów, ale znaczących urzędników Wojewódzkiej Rady Narodowej. Tego Wajnszkopa, który pełnił jakąś bardzo ważną misję w administracji, no i tego drugiego Żyda, który był kierownikiem tego Ośrodka Szkolenia Kadr Administracji Wojewódzkich. Innych kontaktów z Żydami lubelskimi nie miałem. Ale za to, jak już wspomniałem, mój kolega miał żonę Żydóweczkę, mieszkał w Chełmie, kiedyś pracowaliśmy razem. Ona miała rodzinę w Łodzi, ta Bronia, Brucha imię żydowskie. I byłem świadkiem, kiedy rozpaczała, że jej siostra ze szwagrem i jacyś krewni, musieli wyjechać z Łodzi właśnie w wyniku tych marcowych ekscesów 1968 roku. Że tam ktoś z jej krewnych, mąż jej siostry był pracownikiem naukowym Uniwersytetu Łódzkiego, i że rozpaczała z tego tytułu, że cała jej rodzina, która została tu w Polsce, musi Polskę opuścić w wyniku nagonki. To takie echa tych spraw, które do mnie dotarły. Bo ja nie miałem kontaktu z ówczesnymi studentami, a po smutnym doświadczeniu z lat pięćdziesiątych, roku 1953-54, kiedy byłem, że tak powiem, represjonowany za ten klub studencki, przeżyłem osobiście bardzo kłopotliwą sytuację, kiedy moja protektorka, pani Bogumiła Szydłowska, gdy po wielu godzinnych przesłuchaniach wszedłem do biura, wezwała mnie do siebie, i przeprasza, zacytuje wulgarne słowa, powiedziała: „Słuchaj ty cholerny draniu, w jakie ty gówno wdepnąłeś, że tu funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa bobrowali w twoim biurku, przewracali akta w szafach, o co tu chodzi?!” Z trudem udało mi się tą panią przekonać, że to wszystko razem była intryga grubymi nićmi szyta, że ja z tym nic wspólnego nie miałem, że ja się wybroniłem. Uwierzyła mi, i dzięki temu nie straciłem pracy, i mogłem, że tak powiem, przycupnięty, ten kryzys przetrwać. Ale to były bardzo złożone lata i złożone sytuację.

Data i miejsce nagrania	2006-03-22, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Mateusz Czekaj
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"